

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Радою факультету
Протокол №__ від _____ 2008 р.
Голова Ради

**РОБОЧА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ**

“МІЖНАРОДНІ СТРАТЕГІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ”

для студентів спеціальності “Міжнародна економіка”

ДОНЕЦЬК - 2008

Укладачі: д.е.н., професор Макогон Ю.В, асистент Пивоносов М.Ю.

Рецензенти: к.е.н., доц. Кравченко В.О.

к.е.н., доц. Яценко А.Б.

Робоча програма ухвалена на засіданні кафедри міжнародної економіки,
протокол № __ від _____ 2008 р.

Зав. кафедрою

Ю.В. Макогон

Робоча програма ухвалена на засіданні навчально-методичної комісії
економічного факультету, протокол № __ від _____ 2008 р.

Голова НМК

Т.В. Орехова

УДК 339.9(075.8)

М43

ББК 65.58я73

Макогон Ю.В., Пивоносов М.Ю. Робоча навальна програма і методичні вказівки з дисципліни “Міжнародні стратегії економічного розвитку” / Під ред. проф. Ю.В. Макогона. – Донецьк: ДонНУ, 2008. - 26 с.

Подана коротка характеристика курсу, навчально-тематичний план, самостійна та індивідуальна робота студентів, плани лекційних та семінарських занять, список рекомендованої літератури для самостійної роботи студентів.

Затверджено до друку кафедрою "Міжнародна економіка" Донецького національного університету.

© Макогон Ю.В., Пивоносов М.Ю., 2008 р.

© Донецький національний університет, 2008 р.

**СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ
РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ**

1.ВСТУП	5
2. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.	9
3. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.	14
4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	18

1.ВСТУП

Курс "Міжнародні стратегії економічного розвитку" входить в цикл професійно-орієнтованих дисциплін відповідно до переліку програми підготовки магістрів за фахом 8.050103 "Міжнародна економіка". Ця дисципліна також включена в учбовий план підготовки фахівців з цієї ж спеціальності.

У даному курсі розглянуті питання формування стратегій економічного розвитку в умовах глобалізації світових господарських процесів. Розглядаються основні макрорегулятори економічного розвитку, сучасні мікроекономічні стратегії. Особлива увага приділяється проблемам досягнення оптимальної відкритості економіки в державах, які здійснюють ринкові трансформації.

1.1. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

<i>Курс “Міжнародні стратегії економічного розвитку”</i>	<i>Напрямок, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчального курсу</i>
Загальна кількість годин : 150 Тижневих годин : 3	Міжнародна економіка, 8.030103 Магістр з міжнародної економіки	9 семестр Лекції (теоретична підготовка) - 54 годин Самостійна робота - 96 годин Вид контролю - екзамен

На вивчення курсу “Міжнародні стратегії економічного розвитку” відведено 150 годин – 5 кредитів в 9 семестрі. На тиждень відводиться 3 години: 3 години – лекція. Кількість тижнів у семестрі – 18.

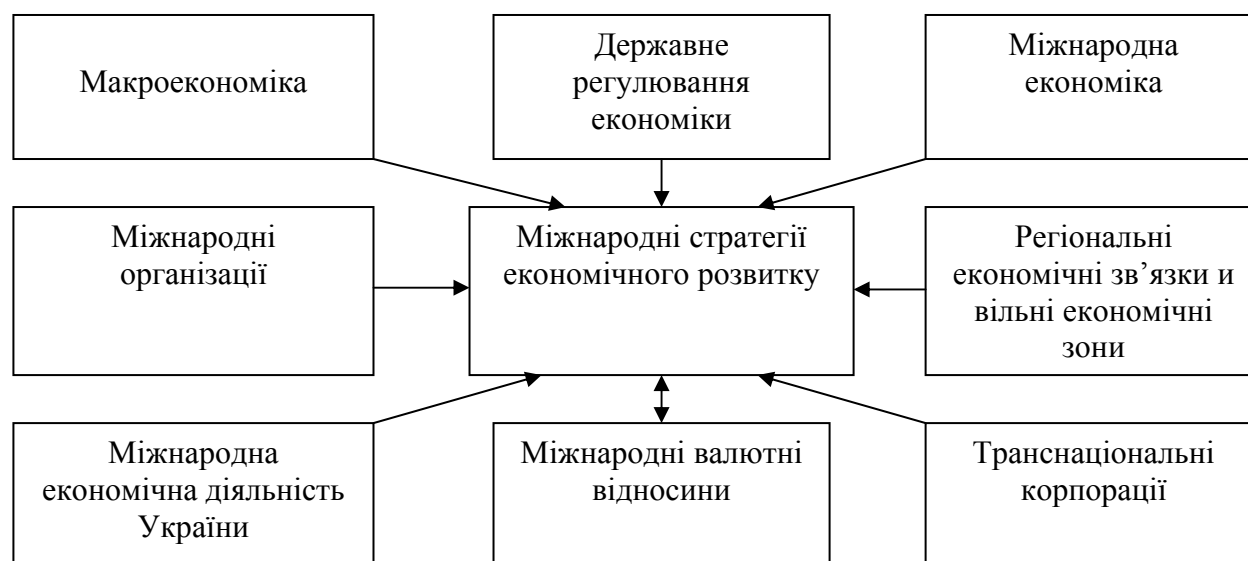
СТРУКТУРА КУРСУ

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		Всього	Лекції	Самостійна робота студентів
1.	Середовище формування стратегії розвитку	16	4	12
2.	Варіативність сучасних макроекономічних політик	33	14	19
3.	Особливості національної стратегії розвитку	15	4	11
4.	Особливості інтеграційних стратегій	21	8	13
5.	Міжнародна координація економічної політики	21	8	13
6.	Глобалізація і стратегії розвитку	29	12	17
7.	Цивілізаційні виміри економічного розвитку	15	4	11
	Разом	150	54	96

1.2. Рівень дисципліни:

а) попередні умови:

На початку вивчення дисципліни студент повинний володіти знаннями з макроекономіки, Державного регулювання економіки, міжнародної економіки, міжнародної економічної діяльності України, міжнародних валютних відносин, регіональних економічних зв'язків і вільних економічних зон, транснаціональних корпорацій, що викладаються у відповідних курсах бакавурської програми зі спеціальності «Міжнародна економіка».

б) цілі і завдання:

Метою навчальної дисципліни є систематизація набутих і отримання нових знань щодо розробки і реалізації, міжнародних макростратегій економічного розвитку.

Основні завдання дисципліни:

- визначенні середовища формування сучасних стратегій розвитку і його ключових компонентів;
- виявленні особливостей розробки і реалізації національних і інтеграційних стратегій економічного розвитку;
- розгляді спектру апробованих в світо господарській практиці і новітніх найбільш перспективних макроекономічних політик; виявленні суті, умов, проблем і перспектив глобалізації економіки, її впливу на національні стратегії розвитку.

Предмет дисципліни - методологія формування і практика реалізації сучасних макростратегій розвитку окремих країн, міжнародних організацій і регіональних утворень в умовах глобалізації.

Студент повинен знати: поняття, зміст, завдання, принципи, сучасні тенденції розвитку світової економіки з метою виокремлення місця України в системі світо господарських зв'язків.

Студент повинен вміти: визначити наукову проблему, проводити комплексний аналіз ситуації з виявленням суттєвих факторів впливу, оцінювати та знаходити шляхи розвитку економічних систем, готувати до написання наукові статті та тези конференцій.

1.3. Обов'язкова чи вибіркова дисципліна.

Дисципліна «Міжнародні стратегії економічного розвитку» є обов'язковою дисципліною для спеціальності 0103. Вона викладається для студентів спеціальності «Міжнародна економіка», що навчаються за магістерськими програмами.

1.4. Викладацький склад.

Викладач: завідувач кафедрою «Міжнародна економіка», д.е.н., професор, Макогон Ю.В.

1.5. Методики викладання, форми і методи навчання.

Методики викладання:

- модульно-рейтингова система навчання;
- методики проблемного навчання;
- евристичне навчання.

Форми навчання:

- лекції: інформативні; аналітичні;
- дискусії, презентації, доповіді і т.п.

Методи навчання:

- дидактичні ігри;
- круглі столи і т.п.

1.6. Мова.

Дисципліна викладається українською і російською мовами.

2. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

2.1. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Тема 1. Середовище формування стратегій розвитку. Предмет і задачі курсу «Міжнародні стратегії економічного розвитку». Цивілізаційні етапи міжнародного розвитку. Еволюція світового ринкового господарства і стратегій розвитку. Чинники, які формують економічну єдність світу. Склад глобальної економіки. Основні тенденції розвитку міжнародної науково-технічної сфери, системи міжнародної торгівлі, міжнародної валютно-фінансовій системи.

Тема 2. Варіативність сучасних макроекономічних політик. Економічна рівновага і структурна збалансованість економіки. Державна промислова політика. Типи і інструментарій державної промислової політики в період ринкової трансформації. Досвід, проблеми і результати промислової політики ЄС. ТНК і сучасна антитрестова політика. Міжнародна інформаційна безпека і національні стратегії розвитку. Механізми і стратегії, впливи на циклічність розвитку економіки.

Стратегії трансформації перехідних економічних систем і господарських структур. Трансформація економічної ролі держави в країнах з перехідною економікою. Ринкові реформи України в контексті світового досвіду.

Тема 3. Особливості національної стратегії розвитку. Трансформації перехідних економічних систем і господарських структур, основні макрорегулятори, принципи та закономірності. Реіндустріалізації економіки в умовах промислової революції, трансформація економічної ролі держави і державної економічної політики в країнах з перехідною економікою

Тема 4. Особливості інтеграційних стратегій. Міжнародна економічна інтеграція, як найвищий рівень розвитку світо господарських зв'язків. Міжнародні макроекономічні угруповання, їх принципи формування, стратегії і проблеми розвитку. постсоціалістичні країни в світовому інтеграційному полі. Інтеграційний вибір України.

Тема 5. Міжнародна координація економічної політики. Еволюція інститутів регулювання міжнародних економічних відносин. Організація Бреттон - Вудської системи. Міжнародний валютний фонд: роль в економіці країн, що розвиваються, і в перехідних економіках. ГАТТ/СОР в регулюванні руху товарів, послуг і продуктів інтелектуальної власності. Проблема реформування міжнародних економічних організацій.

Тема 6. Глобалізація і стратегії розвитку. Глобалізація, як закономірність розвитку світової економіки. Основні етапи економічної глобалізації. Суперечність впливу глобалізації на національні економіки і на весь хід розвитку світового господарства.

Глобалізація, як багаторівнева система. Показники, які характеризують масштаби глобалізації на різних рівнях.

Форми розвитку економічної глобалізації.

Постіндустріальне суспільство: основні риси і особливості. Проблеми оптимальної стратегії розвитку в умовах глобалізації.

Тема 7. Цивілізаційні виміри економічного розвитку. Проблеми економічного розвитку в світлі цивілізаційних викликів.

Економічні аспекти зіткнення і взаємодії цивілізацій. Економічні аспекти цивілізаційної поведінки: Схід-Захід. Регулювання економічного розвитку в рамках окремих цивілізацій.

2.2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Амоша А.И., Иванов Е.Т., Иванов С.Е. Каноны рынка и законы экономики. — Кн. 6: Прикладной социально-экономический анализ / НАН Украины; Ин-т экономики пром-ти. — Донецк, 2003. — С. 518.
2. Баланин В. КНР в глобальной стратегии Запада на рубеже веков // Проблемы Дальнего Востока. — 2000. — № 5. — С. 49.
3. Білорус О.Г., Лук'яненко Д.Г. та ін. Глобальні трансформації і стратегії розвитку. — К.: ВПОЛ, 1999.
4. О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін. ГЛОБАЛИЗАЦИЯ И БЕЗОПАСНОСТЬ РАЗВИТИЯ Монографія / О. Г. Білорус, Д. Г. Лук'яненко та ін.; Керівник авт. колективу і наук. ред. О. Г. Білорус. — К.: КНЕУ, 2002. — 789 с.
5. Бразаускас А. Пять лет президента. События. Воспоминания. Мысли. - ЗАО "УНИПРИТ". - 2000. - 607
6. Внешнеэкономические связи России: Международное промышленное сотрудничество и промышленная политика России / Под ред. И.Л. Фаминского и Ю.Ф. Кормнова. — М.: ВНИИВС, 2000. — 175 с.
7. Гелбрейт Дж. Новое индустриальное общество. — М., 1969. — С. 455.
8. Громенкова С.В., Кузнецов В.Г. Іноваційний та інвестиційний процеси — основа економічного зростання в Україні // Проблем развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект: Сб. науч. трудов. — Донецк: ДонНУ, 2001. — С. 242—243.
9. Д. Делл. Социальные рынки информационного общества. — М., 1986. — С. 332.
10. Доклад о мировых инвестициях, 1996. — Нью-Йорк, Женева, 1996.
11. Изучение развития и трансформации китайской экономики / Гу Юйминь, Чжан Синь и др. — Шанхай, 2002
12. Інформаційний бюллетень Державного комітету статистики України. — 2006.
13. Каутский К. Материалистическое понимание истории. — Т. 2. — М., 1931. — С. 432.
14. Комаренко Г., Ефимов В. Экономическая глобализация: теория и практика // Экономист. — 1998. — № 11.
15. Кондратьев Н.Д. Большие циклы конъюнктуры // Вопросы конъюнктуры. — Т. 1. — Вып. 1. — М., 1925. — С. 60.
16. Кузнецов В. Что такое глобализация // Мировая экономика и международные отношения. — 1998. — № 3.
17. Кэн Дэвис. Экономика Китая: предстоит еще многое сделать // Информационный сборник Организации экономического сотрудничества и развития. — № 238. — 2003.
18. Ленин В.И. Империализм как высшая стадия развития капитализма. — М., 1956.
19. Лукьяненко Д. Г. Международная экономика. Учебное пособие. — К., 1996. 31 с.
20. Лукьяненко Д. Г. Совместные предприятия: (создание и механизм функционирования)/ Лукьяненко Д. Г.; М-во высш. образования УССР, Учеб.-метод. Кааб по высш. Образованию, Киев. Ин-тут нар. Хоз-ва им. Д.С. Коротченко 102
21. Лукьяненко Д. Г. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації, - К.: КНЕУ, 2001, 347с.
22. Лукьянченко Н.Д., Макогон Ю.В., Шилец Е.С. Труд за рубежом: Учеб. пособие. — Донецк: ДонНУ, 2003. — 265 с.
23. Ляшенко В.И., Жихарев И.В., Павлов К.В., Бережная Т.Ф. Большая книга о малом наномире: Монография. - Луганск: Альма-Матер, 2008. - 531с.
24. Макконел К., Брю С. Экономикс: Принципы, проблемы и политика. — М.: Республика, 1992. — Т. 1. — С. 95.
25. Макогон Ю.В. Внешнеэкономическая деятельность региона в условиях глобализации // Матеріали міжнародної конференції “Глобалізація економіки: нові можливості чи загроза людству?” — Т. 1. — Донецьк: ДонДУЕТ, 2001. — С. 45—49.
26. Макогон Ю.В. Интеграция региона в мировую экономику через свободные экономические зоны и территории приоритетного развития // Регион, город, предприятие в условиях переходной экономики: Сб. науч. трудов. — Донецк: ИЭПУ НАН Украины, 2000. — С. 141—151.
27. Макогон Ю.В., Орехова Т.В. Глобализация в Украине и мировой экономике. — Донецк:

- ДонНУ, 2004. — 478 с.
28. Международная экономика: Учеб. пособие / Ю.В. Макогон, В.С. Миронов, М.И. Кравченко; Под ред. проф. Ю.В.Макогона. — Донецк: ИД “Родник”, 2001. — 110 с.
 29. Менгер К. Основание политической экономии. — Одесса, 1903. — С. 55.
 30. Мерніков Г., Шевцов А. Україна в постіндустріальному світі. Реалії та перспективи. - Монографія. - Дніпропетровськ. - 2007. - ВК "Орбіта сервіс". - 167с.
 31. Мигалкин А. Позиции Китая в мировой экономике на современном этапе // Илин. — 2002. — № 4.
 32. Мировая экономика / Под ред. А.К. Шуркалина, Н.С. Цыпиной. — М., 2000. — С. 70.
 33. Міжнародні організації. Навчальний посібник / Під ред. Проф. Ю.В. Макогона. — Одеса, 2001. — 288 с.
 34. Монополизм и антимонопольная политика. — М., 1993. — С. 173.
 35. Новицький В.Є. Економічні ресурси цивілізаційного розвитку: Навч.посібн. - К.: НАУ, 2004. - 268с.
 36. Пахомов Ю. Крымский С. Павленко Ю. Пути и перепутья цивилизаций. — К., 1998.
 37. Пахомов Ю. Украина сама себя отбрасывает назад//Бизнес.-№38(765). - 17.09.07.— С.16-17
 38. Платонов С. После коммунизма. — М., 1989. — С. 8.
 39. Полуэктов А. Многосторонняя система ГАТТ: до и после “Уругвайского раунда” // Внешняя торговля. — 1994. — № 4. — С. 2—23.
 40. Промышленность СССР. — М., 1988. — С. 13—14.
 41. Региональные экономические связи и свободные экономические зоны: Учеб. пособие / Ю.В. Макогон, В.И. Ляшенко, В.А. Кравченко. — Донецк: ДонНУ: ИЭП НАН Украины, 2001. — 177 с.
 42. Сазонец О.М. Інформатизація світогосподарського розвитку: Навч. Посібн. - К.: Центр учб. Літератури, 2008. - 224с.
 43. Смирнов А.С. Логика всемирной истории и перспективы человечества. - Том 1. - М: 2006 - 417с.
 44. Смирнов А.С. Логика всемирной истории и перспективы человечества. - Том 2. - М: 2006 - 412с.
 45. Смирнов А.С. Философия русской истории и мировые цивилизации. Перспективы развития России в будущем. - Книга 1. - Донецк: АСБТ "Гольфстрим", Юго-Восток, 2001. - 288с.
 46. Смирнов А.С. Философия русской истории и мировые цивилизации. Перспективы развития России в будущем. - Книга 2. - Донецк: АСБТ "Гольфстрим", Юго-Восток, 2001. - 238с.
 47. Смирнов С. Социализм по-китайски // HYPERLINK "http://www.respublika.kz/index.php?art=2003012432" http://www.respublika.kz/index.php?art=2003012432
 48. Созонец О.М. Теоретичні засади економіки та організації корпоративних інформаційних систем: Моног. - Д.: Вид-во Дніпропетровського нац. У-ту. - 2007. - 192с.
 49. Соколенко С.И. Глобальные рынки столетия: перспективы Украины — К., 1998.
 50. Стороженко О., Левил А. Роль специализированных международных организаций в движении капитала // Бизнес информ. — 1999. — № 5-6. — С. 53—55.
 51. Тейт А.А. Глобализация — угроза или новые возможности для Европы? // Проблемы теории и практики управления. — 1998. — № 5.
 52. Учебное пособие по курсу “Международная экономика”: Словарь-справочник внешнеэкономических терминов / Под. ред. Ю.В. Макогона. — Донецк: ДонНУ, 2003. — 527 с.
 53. Філіпенко А.С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. — К.: Знання, 2007. — 670 с.
 54. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посіб. — К.: Знання, 2000. — 174 с.
 55. ЮНКТАД 1997. Женева, 1997, с.2 Comparativ Leipziger Beiträge zur Universal Geschichte und vergleichenden Gesellschaftsordnung - 5 Jahrgang, 1995, Heft 4.
 56. Янковский Н.А. Управление конкурентноспособностью предприятия на мировых рынках: макро- и микроуровни. — Донецк: ДонНУ, 2004. —398 с.
 57. Ball A.D., Mc Culloch Jr.W. International Business. The Challenge of Global Competition,

- 1996.
58. Bureau of Economic Analysis. 2007. "Operations of Multinational Companies." U.S. Department of Commerce. <http://www.bea.gov>. Accessed September 1, 2007.
 59. Caselli, Francesco, and Wilbur John Coleman II. 2001. "Cross-Country Technology Diffusion: The Case of Computers." *American Economic Review Papers and Proceedings* 91 (2): 328–35.
 60. Commission of the EC. "Growth, Competitiveness, Employment' The Challenges and Ways forward into the 21st century. White Paper." 1993.
 61. External and intra-European Union trade//Monthly statistics — Issue number 8/2008
 62. Global Economic Prospects Technology Diffusion in the Developing World// The International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank, 2008
 63. Messner, D. and Nuscheller, F. Global Governance. — Development and Peace Foundation. Policy Paper 2. — Bonn, 1996. — P. 7.
 64. Struktury Przemysłowe w Gospodarce Aspekty Ekonomiczne Społeczno — kulturowe i polityczne. — Wrocław, 1997.
 65. Sutherland P.D. Managing the International Economy in an Age of Globalization // IMF. Survey. — 1998. — November 2.
 66. The Economist. — 1999, May 22nd. — P. 128.
 67. UNCTAD. Trade and Development Report, 1997. Globalization, Distribution and Growth. — N.Y.: Geneva, 1997.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

Самостійна робота студента є основним засобом опанування навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових занять.

В ході самостійної роботи студент працює за такими напрямками:

- вивчення лекційного матеріалу і рекомендованої літератури;
- підготовка реферату на основі самостійного вивчення програмного матеріалу;
- виконання аналітичного індивідуального завдання.

Мета виконання самостійної роботи полягає у глибокому вивченні матеріалу з курсу «Міжнародні стратегії економічного розвитку», в підготовці курсових робіт, дисертаційної магістерської роботи, написанні наукових статей за обраними темами.

При самостійному вивченні **теми 1** важливо з'ясувати вплив на формування стратегій розвитку, з одного боку, евалюючих механізмів і параметрів ринкового господарства, а з іншого - процесу розширення і поглиблення інтернаціоналізації. Необхідно виявити ключові елементи сучасного середовища, яке додає їм властивості динамічної конкурентоспроможності.

Виявленню структурних взаємин між компонентами макроекономічної політики належить приділити особливу увагу при вивченні **теми 2**. Доцільно поглиблено проаналізувати вплив співвідношення протекціонізму і відвертості на стратегії розвитку. Важливим є питання реалізації ефективних національних стратегій розвитку з акцентуванням уваги на проблемі синтезу різних реформаторських моделей в економіках перехідного типу, можливостей використання позитивного досвіду в Україні.

При самостійному вивченні **теми 3** важливо дослідити досвід трансформаційного періоду в країнах світу, визначити основні сфери державного регулювання, виявити основні принципи трансформаційного

періоду з метою пошуку пріоритетного напрямку розвитку економіки України

Серед питань **теми 4** поглибленого вивчення вимагають, перш за все, процеси Європейської економічної інтеграції, з точки зору інтеграційного вибору України.

Вивчаючи **тему 5**, доцільно не лише з нових позицій розглянути роль і місце регулятивних інститутів сьогодення, але і спробувати провести порівняльний аналіз їх стратегій в різних країнах і на різних етапах їх економічного розвитку. Необхідно через призму суто практичних стратегічних завдань розвитку економіки України проаналізувати можливі наслідки вступу України в ГАТТ/СОТ.

Як теоретичне, так і практичне значення матимуть знання студентів в області економічного глобалізму (**тема 6**). Важливо детально розглянути проблему оптимізації національних і інтеграційних стратегій розвитку в умовах глобалізації.

Відповідно до орієнтації **теми 7** необхідно проаналізувати потенціал новітніх цивілізаційних викликів, можливості глобальних регуляторів розвитку.

Результатом самостійної роботи є наукова доповідь обсягом 10-12 сторінок друкованого тексту через 1,5 інтервали 14-шрифтом. Доповідь є результатом самостійних досліджень на основі вторинної (існуючої) інформації. Завданням роботи є співставлення кількох точок зору різних авторів стосовно проблеми, що розглядається у доповіді та формування власної точки зору на цю проблему за такими темами:

Робота повинна бути написана студентом самостійно, своїми словами. Забороняється переписувати зміст підручників, нормативних актів тощо. Цитування робіт окремих авторів необхідно наводити з посиланням на джерела їх опублікування, що наводиться в кінці роботи у списку використаної літератури. Приклади, які наводяться у вказаних джерелах та нормативних актах треба замінити прикладами, які підібрані студентами самостійно. При написанні роботи студент повинен поряд з теоретичним

висвітленням аспектів теми, дати її аналіз з залученням практичних матеріалів.

3.1. ІНДИВІДУАЛЬНО-КОНСУЛЬТАТИВНА РОБОТА

Індивідуальні завдання оформлені у вигляді наукових доповідей, визначені для поглибленого вивчення курсу. Вибране завдання студент погоджує з викладачем з урахуванням фахового спрямування і специфіки бази практики.

Усі завдання студент виконує письмово. У кожному з них необхідно:

- сформулювати ціль і завдання дослідження;
- розкрити теоретичні положення проблеми, що досліджується;
- обґрунтувати методику розв'язання практичного завдання;
- здійснити необхідні розрахунки ;
- оцінити отримані результати, зробити необхідні висновки та подати пропозиції.

Можлива тематика аналітичного індивідуального завдання:

1. Проаналізувати та оцінити ступінь збалансованості складових економічної політики України.
2. Виявити ретроспективні, наявні та можливі протиріччя між стратегічними пріоритетами і тактичними економічними заходами.
3. Розглянути особливості внутрішньоекономічної та зовнішньоекономічної стратегії держави.
4. Виявити ретроспективні, наявні і можливі протиріччя між складовими макроекономічної політики України (грошово-валютна, податкова, промислова, інноваційна, митна політики).
5. Оцінити збалансованість в Україні макро- і мікроекономічних стратегій розвитку.
6. Проаналізувати ступінь безпосереднього впливу економічної політики держави на мотивацію та результати господарської діяльності конкретного підприємства.

Для підготовки індивідуального завдання студенту необхідна:

1. Регулярна підготовка студентів до занять.
2. Перегляд періодичної преси.
3. Підготовка самостійних доповідей та рефератів.
4. Регулярне відвідування лекційних.
5. Регулярне відвідування бібліотек та методичного кабінету факультету.

3.2. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

З метою підвищення активізації процесу навчання та засвоєння програмою курсу матеріалу запропоновано наступні методики:

1. Презентаційні лекції за допомогою сучасного мультимедійного обладнання.
2. Проблемні або дискусійні лекції. Головна мета проведення таких лекцій складається у розвитку у студентів логічного та самостійного осмислення додаткового матеріалу, який стосується сучасних процесів розвитку світової економіки.
3. Використання активних методів навчання. Проведення тренінгів та ділових ігр.

Теми дискусійних лекцій за курсом:

Тема 1. Середовище формування стратегій розвитку, основні фактори впливу.

Тема 2. Макроекономічна політика України

Тема 3. Ефективність національних стратегій розвитку окремих країн світу

Тема 4. Міжнародна економічна інтеграція як стратегічний пріоритет

Тема 5. Вплив міжнародних інституціональних організацій на формування та реалізацію стратегії економічного розвитку

Тема 6. Глобалізація як фактор розвитку нового індустріального суспільства

Тема 7. Людина - центр цивілізаційної перспективи

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО, ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Поточний контроль студентів проводиться з метою перевірки засвоєння студентами основних положень лекційного матеріалу. Він здійснюється на заняттях, шляхом опитування, виконання студентами практичних завдань, розглядання виробничих ситуацій, індивідуальних завдань, оцінки якості відповідей на контрольні запитання.

Об'єктом проміжного контролю є:

реферат (оцінка - О, 10,20 балів);

аналітичне індивідуальне завдання (оцінка - О, 15,25,35 балів).

Підсумковий контроль здійснюється у формі усного іспиту за розширеною програмою дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється по екзаменаційним білетам за 45 бальною системою.

4.1. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ **4.1.1. ЗРАЗОК ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ**

ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

Специальность **0103**

Учебная дисциплина **Международные стратегии экономического развития**

Экзаменационный билет №1

1. Факторы, обуславливающие экономическое единство мира.
2. Сущность процесса трансформации переходных экономических систем. Трансформационные процессы в Украине.
3. Механизм функционирования и особенности МВФ. Сотрудничество Украины с МВФ.

Утверждено на заседании кафедры международной экономики
Протокол №1 от 28 августа 2008г.

Экзаменатор

Ю.В. Макогон

4.2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань, умінь і практичних навичок студента з дисципліни здійснюється за 100-бальною системою з подальшим переведенням у традиційну форму для фіксації оцінки у відповідних документах за шкалою:

90-100 балів - «відміно»;

65-85 балів - «добре»;

40-60 балів - «задовільно»;

35 балів і менше - «незадовільно».

Кінцева оцінка включає оцінку за результатами проміжного контролю та підсумкового контролю.

Оцінювання теоретичних знань студентів здійснюється за 20 бальною системою. Позитивну оцінку за реферат вважається 10 балів.

Критеріями оцінки реферату є продемонстровані студентами уміння:

- обробляти широкий спектр спеціальних літературних джерел;
- розуміти сучасні концептуальні підходи до формування ефективних стратегій розвитку світо господарських явищ і процесів;
- робити обґрунтовані висновки щодо перспектив розвитку світо господарських явищ і процесів.

Оцінювання **аналітичного індивідуального завдання** здійснюється за 35-бальною системою. Позитивною оцінкою за аналітичне індивідуальне завдання вважається оцінка в 15 балів.

Критеріями оцінки завдання є продемонстровані студентами уміння:

- адаптувати оброблений теоретичний матеріал до відповідних наявних і перспективних проблем економічного розвитку України;
- лаконічно формулювати думки, належним чином оформляти роботу, проявляючи творчий підхід в подачі матеріалу.

Підсумковий контроль здійснюється за 45 бальною системою. Кожне завдання екзаменаційного білета оцінюється окремо за наступною шкалою: 0,5, 10, 15 балів.

Для оцінювання рівня відповідей студентів на теоретичні та практичні запитання використовуються наступні критерії:

відмінному рівню (15 балів) відповідає виявлення всебічного системного і глибокого знання програмного матеріалу; засвоєння основної і додаткової літератури; чітке володіння понятійним апаратом, методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою дисципліни; вміння використовувати їх для вирішення як типових, так і нетипових практичних ситуацій;

виявлення творчих здібностей у розумінні, викладу та використанні навчально-програмного матеріалу;

доброму рівню (10 балів) відповідає виявлення знань основного програмного матеріалу; чітке володіння понятійним апаратом; вміння використовувати отримані знання для вирішення типових ситуацій;

задовільному рівню (5 балів) відповідає виявлення знань основного програмного матеріалу; володіння необхідними методами, методиками та інструментами, передбаченими програмою; вміння використовувати їх для вирішення типових ситуацій, допускаючи окремі незначні помилки;

незадовільному рівню (0 балів) відповідає виявлення значних прогалин в знаннях основного програмного матеріалу; володіння окремими поняттями, методиками та інструментами, допускаючи при їх використанні принципових помилок.

4.3. ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ПИТАННЯ ДО КУРСУ:

1. Факторы, обуславливающие экономическое единство мира.
2. Основные этапы процесса интернационализации хозяйственной жизни.
3. Составные элементы глобальной экономики.
4. Международная научно-техническая сфера, как элемент глобальной экономики.
5. Система международного производства, как элемент глобальной экономики.
6. Государственное регулирование и система экономического равновесия.

7. Основные направления трансформации современного государственного регулирования. Особенности данного процесса в Украине.
8. Экономическое равновесие. Его сущность, основные подходы к определению.
9. Особенности современной трансформации структуры производства.
10. Современные концепции макроэкономического равновесия (монетаризм, кейнсианство).
11. Международная торговля, как элемент глобальной экономики.
12. Государственное регулирование и система экономического равновесия.
13. Сущность и основные особенности общесистемной промышленной политики. Примеры общесистемной политики в Украине.
14. Два основных типа государственной промышленной политики: общесистемная и селективная политика, примеры видов промышленной политики в различных странах.
15. Инновационная политика государства, как важнейший элемент механизма макроэкономического регулирования экономики.
16. Сущность и основные особенности селективной промышленной политики.
17. Основные критерии выбора приоритетов для селективной государственной поддержки промышленного производства. Реализация данного механизма в Украине.
18. Классификация методов государственной промышленной политики.
19. Сущность современной государственной промышленной политики, в том числе для Украины.
20. Экономическая основа и основные цели промышленной политики ЕС.
21. Современная концепция промышленной политики ЕС.
22. Формы поддержки промышленности в ЕС.
23. Промышленная политика и НИОКР в странах ЕС, влияние на Украину.

24. Эволюция форм и объектов собственности в условиях постиндустриальной экономики.
25. Современная антиинфляционная бюджетная политика стран Запада, влияние на Украину.
26. Международная информационная безопасность и национальные стратегии развития.
27. Сущность современной трансформации системы экономической рыночной конкуренции.
28. Сущность современной антитрестовской политики.
29. Механизмы и стратегии воздействия на цикличность развития экономики.
30. Фискальная политика в системе макроэкономического регулирования стран Запада.
31. ТНК и современная антитрестовская политика.
32. Какие требования выдвигает глобализация к экономике Украины?
33. Современные теории цикличности экономики. Циклы Кондратьева.
34. Сущность и особенности Киотского протокола. Его значение для Украины.
35. Особенности процессов постсоциалистической трансформации в странах ЦВЕ.
36. Сущность процесса трансформации переходных экономических систем. Трансформационные процессы в Украине.
37. Основные модели стратегии рыночных трансформаций. Модель рыночных трансформаций в Украине.
38. Китайская и венгерская модели стратегии рыночных трансформаций.
39. Механизм функционирования и особенности ВТО. Переговорный процесс о вступлении Украины в ВТО.
40. Российская и прибалтийская модели рыночных трансформаций.
41. Особенности украинской модели рыночной трансформации.
42. Особенности и проблемы рыночных преобразований в Украине.

43. Социализм, как переходная экономическая система. Причины его коллапса.
44. Основные направления государственной экономической политики в странах с переходной экономикой. Украинская государственная экономическая политика.
45. Международная экономическая интеграция, как высший уровень развития мирохозяйственных связей. Элементы международной экономической интеграции в Украине.
46. Структура интеграционного процесса. Интеграционные процессы в Украине.
47. Формы международной региональной экономической интеграции.
48. Пути формирования международных региональных интеграционных группировок. Участие Украины в данных группировках.
49. Особенности современных процессов международной экономической интеграции.
50. Факторы, обуславливающие эффективность международной региональной экономической интеграции.
51. Детерминанты современного мирового экономического развития.
52. Сущность локальной и системной интеграции.
53. Ведущие мировые макроэкономические группировки.
54. Особенности локальной международной интеграции на примере ЧЭС, СНГ и др.
55. Особенности системной международной интеграции.
56. Национальная стратегия развития сотрудничества Украины и международных институтов.
57. Современная многоярусная система регулирования международных экономических отношений. Реализация данной системы в Украине.
58. Международные механизмы регулирования мировой экономики. ВТО и членство Украины в ВТО.

59. Факторы, обуславливающие формирование и развитие наднациональных регулирующих институтов. Примеры таких институтов в Украине.
60. МВФ, как субъект международной координации экономической политики. Сотрудничество Украины и МВФ.
61. Всемирный Банк, как субъект международной координации экономической политики. Украина в системе Всемирного Банка.
62. ВТО, как субъект многостороннего регулирования экономической сферы. Взаимодействие Украины с ВТО.
63. Особенности взаимодействия Украины с международными экономическими организациями.
64. Основные механизмы финансирования МВФ.
65. Региональная и отраслевая структура кредитов Мирового Банка, взаимосвязь с системой кредитования Украины.
66. В чем состоит эволюция форм и объектов собственности в условиях постиндустриальной экономики?
67. Какими должны быть основные направления государственной экономической политики в странах с переходной экономикой?
68. Каким образом глобализация экономического развития проявляется в мировой торговле, международной финансовой политике, в миграции рабочей силы?
69. Какими должны быть основные направления государственной экономической политики в странах с переходной экономикой?
70. Полисистемные макроэкономические группировки. Их роль в современной мирохозяйственной системе.
71. Механизм функционирования и особенности МВФ.
72. Принципиальные признаки и характерные черты процесса глобализации.
73. Основные этапы экономической глобализации.

74. Глобализация и разнонаправленность ее влияние на национальные экономики.
75. Формы развития экономической глобализации.
76. Глобализация и ее проявления сфере международной торговли.
77. Глобализация сферы международных финансов.
78. Глобализация и развитие многонационального предпринимательства.
79. Глобализация и процессы миграции населения.
80. Процессы глобальной информатизации.
81. Новое индустриальное общество: проблемы и перспективы.
82. Экономический рост и процесс расширенного воспроизводства в условиях постиндустриальной экономики.
83. Экономическая стратегия государства в условиях постиндустриальной экономики.
84. Глобальные постиндустриальные трансформации и выработка национальных стратегий развития в странах с переходной экономикой.
85. Основные проблемы и угрозы современного экономического развития, в том числе для Украины.
86. Экономическая дифференциация стран мира и процессы международной экономической производственной интеграции.
87. Характеристика современной организационно-экономической структуры мирового хозяйства.
88. Глобализация, как понятие.
89. Принципиальные признаки и характерные черты процесса глобализации
90. Основные этапы экономической глобализации.
91. Глобализация и разнонаправленность ее влияние на национальные экономики.
92. Формы развития экономической глобализации.
93. Глобализация и ее проявления сфере международной торговли.
94. Особенности глобализации сферы международных финансов.

95. Глобализация и процессы миграции населения. Влияние данных процессов на экономику Украины.
96. Новое индустриальное общество: проблемы и перспективы.
97. Экономический рост и процесс расширенного воспроизводства в условиях постиндустриальной экономики.
98. Экономическая стратегия государства в условиях постиндустриальной экономики.
99. Глобализация и развитие многонационального предпринимательства.
100. Основные проблемы и угрозы современного экономического развития.
101. Международная информационная безопасность. Украина в системе международной информационной безопасности.
102. Польская модель рыночных трансформаций, политика «шоковой терапии». Югославская модель рыночных трансформаций.
103. Взаимодействие Украины и Мирового банка.
104. Теория информационного общества. Теория ноосферы Вернадского.
105. Цивилизационные измерения экономического развития.
Трансформации современных общественных структур.

Навчально-методичне видання

Робоча навчальна програма та методичні вказівки з дисципліни
„Міжнародні стратегії економічного розвитку”
для студентів спеціальності 8.030103 „Міжнародна економіка”
(українською мовою)

Укладачі: д.е.н., професор Макогон Ю.В, асистент Пивоносов М.Ю.
Редактор: д.е.н., проф.. Макогон Ю.В.

Підписано до друку 30.09.2008 Формат 60*90/32. Папір типографський.
Офсетний друк. Умовн. друк. арк.. 0,8 Тираж 100 прим. Замовлення № 14

Видавництво Донецького національного університету,
83055, м. Донецьк, вул. Університетська, 24